

VÕRU MUUSIKAKOOL TAVAÕPPE KROMAATILISE KANDLE ÕPPEKAVA

1. EESMÄRGID

Anda õpilastele ülevaade krom.kandle tehnilistest ja kunstilistest võimalustest, kujundada tehniline baas, võimaldamaks vaba eneseväljendust muusikas oma instrumendil. Õpetada mängima kannelt kui soolo- ja ansamblipilli. Klassikalise muusika tavaõppe õppekava rakendamine annab lastele ja noortele võimaluse saada ülevaatlik muusikaajaloo tundmine, elementaarne muusikaline kirjaoskus ja hea pillimänguoskus. Muusikaõpingute abil avardatakse õppurite silmaringi, hoitakse ja õhutatakse muusikahuvi, et aidata orienteeruda eri ajastute muusikastiilides, kontserdikülastaja ja harrastusmuusikuna.

Nominaalne õpiaeg kestab 6 aastat. Õppeaastas on 35 õppenädalat.

2. ÕPPEAINETE LOETELU

õppeained	noorem aste				vanem aste	
	I tase		II tase		III tase	
	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta	1. aasta	2. aasta
Kromaatiline kannel	1,5	1,5	1	1	1	1
solfedžo	1,5	1,5-2	1	1	1	1
muusikalugu					1	1*
Koosmusitseerimine		1*	1*	1*	1*	1*
lisapill				0,5*	0,5*	0,5*

* valikaine

3. AINEKAVAD

3.1. Õppeaine nimetus: KROMAATILINE KANNEL

Maht tundides: 1 akadeemiline kontakttund nädalas (õppeaastas 35 tundi).

Õppeaine programm

I tase

1. ja 2. õppeaasta Tehnilised nõudmised: C-duur ja a-moll (harmooniline ja meloodiline) non legatos, legatos, staccatos esimeses kiiruses. Kolmkõlad pööretega, akordid.

Repertuaar: Etüüdid: C. Czerny „Etüüd“ M. Clementi „Etüüd“ Palad: Eesti rhv. „Juba linnukesed“ Eesti rhv. „Hiir hüppas“ Vals filmist „Kevade“ Kihnu tantsuviis „Sõrmõlugu“ Polüfooniliste elementidega palad: Eesti rahvaviis „Käokene“

Igal trimestril 1 hindeline esinemine

Nõuded taseme lõpetamisel: hindelisel arvestusel esitada pala ja etüüd

II tase

1. ja 2. õppeaasta:

Tehnilised nõudmised:

I poolaasta: C-duur, G-duur, D-duur; a-moll, e-moll, h-moll (harmoniline ja meloodiline).

II poolaasta: F-duur, d-moll; B-duur, g-moll 1. ja 2. tempos Kolmkõlad pööretega 1. ja 2. tempos MM=120. Akordid.

Repertuaar: Etüüdid: H. Lemmik „Etüüd“ C. Czerny Etüüd. Palad: Soome rahvaviis „Tantsulugu“ L. Mozart „Torupill“ Rybicki „Paadis“ Polüfoonilise iseloomuga palad: Purcell „Menuett“ Triooli rahvaviis „Joodeldus“ G.Fr. Händel Menuett

Esinemised, arvestused, eksamid:

Igal trimestril 1 hindeline esinemine

1. aasta: I ja II poolaasta: heliredelid ja etüüd, kevadisel ettemängul: 2 pala

2. aasta: I ja II poolaasta: heliredelid ja etüüd;

Nõuded taseme lõpetamisel:

Eksamil mängida 2 pala (soovitavalt 1 polüfooniline)

III tase

1. ja 2. õppeaasta

Tehnilised nõudmised:

I poolaasta: C-duur, G-duur, D-duur; A-duur; a-moll, e-moll, h-moll, fis-moll (harmoniline ja meloodiline). II poolaasta: F-duur, d-moll; B-duur, g-moll; Es-duur, c-moll esimeses ja teises kiiruses Kolmkõlad pööretega esimeses ja teises kiiruses MM=120. Akordid, arpedžod, V7 pööretega – duuris,

Repertuaar: Etüüdid: J.Mazas „Etüüd“ C.Czerny „Etüüd“ Palad: Eesti rahvaviis „Viire takka“
H.Otsa „Muinasjutt“ R.Tobias „Tantsulugu“ R.Rodgers „Edelweiss“ Polüfoonilise
iseloomuga palad: Tardos „Palve“ Mozart „Menuett“ Suurvormid: C.Gurlitt Sonatiin C-duur I
osa

Esinemised, arvestused, eksamid:

Igal trimestril 1 hindeline esinemine

1.aasta: I ja II poolaasta: heliredelid ja etüüd, kevadisel ettemängul: 2 pala

2.aasta: I ja II poolaasta: heliredelid ja etüüd;

Nõuded taseme lõpetamisel:

Nõuded taseme lõpetamisel: eksamil, mis on kooli lõpueksam tuleb esitada: suurvorm,
polüfooniat ja pala

3.2. Õppeaine nimetus: KOOSMUSITSEERIMINE (KANNEL)

Maht tundides: II tase ja III tase – 1 rühmatund nädalas.

Õpetuse eesmärgid: Ansamblimäng on koosmängu vorm, mida saab harrastada igal tasemel õppur. See on võimalus elavaks musitseerimiseks juba algõpetuse esimestest tundidest alates. Vastavaid palasid leidub algõpetuse kogumikes. Koosmäng annab kogemusi koosmusitseerimiseks, oskuse kuulata kaasmängijat ja kogu gruppi tervikuna, oskuse sinna maitsekalt „sulanduda“, arendada rütmitunnet, oskust pause lugeda, jälgida ansambli eesmängijat. Ansambli mängitav repertuaar peab olema jõukohane ja soodustama õppuri edasist arengut. Harjutus või pala peab õnnestuma esimesel katsel, kahjulik on nn. proovimise harjumus. Ansambli kõlakvaliteet, mängukultuur ja repertuaari omandamise kiirus sõltuvad iga pillimängija muusikalisest haritusest ning kogemustest oma oskusi praktikas rakendada. Koosmängu arendamisega saame kinnistada õppuri muusikalist kirjaoskust. Ansamblimäng jätkub kogu õppeaja vältel ja mängijateks on õpilased omavahel.

Nooremale astmele jõukohased ansamblipalade kogumikud: Maikapar, S. Pervõje šagi.
Garscia, J. Graj ze mna na cztery rece (Let's play a piano duet) op. 37. Filc, J. Dwa kotki.
Negykezes zongoramuzsika kezdök szarama (Vierhändige Klaviermusik für Anfänger).
Budapest. Fritz Emonts europäische Klavierschule. Band I.

Erineva raskusastmega repertuaari on järgmistes kogumikes: Emonts, F. Wir spielen vierhändig. Emonts, F. Fröhliche Tänze nach alten weisen. Heumann, H. G. Crazy Rock. Heumann, H. G. Happy Rag. Heumann, H. G. Easy Pop for Two. Muzsikaljunk együtt. Repertuar fortepiannogo ansamblja. Igrajem vdvojom / Koost. A. Berzenkov. Gavrilin, V. Pjesõ dlja fortepiano v 4 ruki. Rahmaninov, S. 2 pala 2 klaverile 6 käele. Prokofjev, S. Rong : 2 klaverile 8 käele. Hatšaturjan, A. Tants mõõkadega balletist Gajane.

Loovat suhtumist muusikasse ja muusikalise väljenduse julgust soodustavad kuulmise järgi mängimine, transponeerimine, improviseerimine ja klaverisaate kujundamine. See töö hästi läbimõelduna ja süstemaatiliselt läbiviiduna ergutab õppureid musitseerimisele.

Nooremas astmes on soovitatav omandada järgmised saatekujundamise oskused:

- meloodia saatmine T ja D funktsioonidel põhineva üksiku bassiga;
- meloodia saatmine kvinti burdooniga, nn. torupillisaade;
- eelmise värvikam variant on kvindi vaheldumine sekstiga. Nendest lähtudes ka nn. western bass;
- kvindi ja seksti positsioonidelt ka akordid - T kk, S64 ja D65 (mittetäielikuna);
- meloodia saatmine liikuva kvindiga.

Õppur võiks omandada ka mõningaid lineaarse saatehääle võtteid:

- vasaku käe liikumise kujundamine meloodiaga sobivatest üksikutest helidest;
- pentakordi või heliredeli harjutused vastassuunalises liikumises ja kaanonina;
- alumise hääle liikumine meloodiaga sekstis, deetsimis.

II taseme võiks õppur omandada kadentsi harmoonial põhineva saate improvisatsiooniga:

- saatmine põhikolmkõladega.

Erilist tähelepanu pöörata iga funktsiooni spetsiifilisele kõlale. Eraldada neid ka kuulmise järgi;

- moodustada ja varieerida kadentsidel põhinevaid väikesi struktuure. Mängida neid bass vasakus, akord paremas käes (nt. valsi saade, polka saade);
- lineaarse saatenä mängida bassis diatoonilisi või kromaatilisi meloodiaga sobivaid käike.

III tasemes on soovitatav asuda mitmehäälse faktuuri väljatöötamisele paremas käes:

- saate kujundamine tähtnimetuste järgi. Kolmkõladele lisanduvad järk-järgult sekstiga akordid ja septakordid;

- sissejuhatuste, vahe- ja järelmängude loomine. Loomingulist initsiatiivi ergutab improviseerimine kahel kandel:

- "küsimus-vastus" vormis;

- ühel kandel kindel harmooniline struktuur või teatud fakturne foon (nt. arpedžod, ostinato jms.), selle taustal teisel kandel improviseeritud soolo.

Õppur peab endale teadvustama, et tema esitada on vaid osa muusikalisest tervikust. Ta peab jälgima ja tunnetama ka solisti partiid. Saatepraktikal on ka teine missioon - õppur tutvub lähemalt teiste instrumentide ja vokaalmuusika problemaatikaga. Repertuaar valida võimalikult mitmekülgne (erinevad instrumendid, heliteoste karakterid, stiilid jne.). Töö tulemuslikkuse nimel korraldada saateklassis kontrolltunde ja kontserte. Abistav materjal: Kõlar, L. Improvisatsiooniharjutused. Kõlar, L. Muusikalised mängud. Gross, K., Järg, K. Mänguvihik klaverile. Bethmann, S. Früh übt sich : Ganz leichte Lieder und Tänze für Klavier. Emonts, F. Europäische Klavierschule. Band II, III. Söderqvist-Spering, C. Pianogehör. I, II, III. Pieper, M. Swing und Beat * schwarz auf weiss. Balassa-Lelkes-Vecsey. Jazz-zongora iskola.

3.3. Õppeaine nimetus: SOLFEDŽO

Vaata Võru Muusikakooli kodulehelt tavaõppe Solfedžo õppekava

3.4. Õppeaine nimetus: MUUSIKALUGU

Vaata Võru Muusikakooli kodulehelt tavaõppe Muusikalugu õppekava

3.5. Õppeaine nimetus: LISAPILL

Tavaõppe õppekava õppurid saavad lisapilli valida valikainena kõikide Võru Muusikakoolis tavaõppes õpetatavate pillide hulgast. Nõuded oskustele on vastavalt kirjeldatud valitud pilli ainekava I tasemes. Lisapilli õppimist saab alustada II taseme 2. aastast. Tunni maht ühes nädalas 0,5 õppetundi. Tänu põhipillil saavutatud muusikalisele kirjaoskusele on lihtsam saavutada mängutehnilisi oskusi uuel pillil.

Hindeline esinemine 2 korda õppeaastas.